THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

ŠTEV. (No.) 238. CHICAGO, ILL., TOREK, 10. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER 10, 1929. LETNIK XXXVIII.

Potlačen upor v Haiti. - V Mehiki pripravljajo nemire.

VSLED ZATIRANJA IN KRUTEGA RAVNANJA HAITSKE VLADE Z DOMAČINI, JE RASTLA NEZADOVOLJNOST, KI JE KONČNO IZBRUHNILA V UPOR. — SPOPADI V RAZNIH MESTIH. — UPOR KONČNO ZADUŠEN.

Port au Prince, Haiti. — Dolgo je vrelo, sprva potihem, nato vedno glasneje, dokler ni končno izbruhnilo s prelivanjem krvi in človeškimi žrtvami, kakor običajno v podobnih prilikah.

Prebivalstvo otoka Haiti, ki stoji sicer pod protektoratom Zedinjenih držav, a ima svojo lastno samoupravo, je že dalje časa z nevoljo in ogorčenostjo prenašalo šikaniranje od strani vlade, kajti, kakor se je senator Borah izrazil, "zatiranje in krutost, s kakoršno gospoduje haitska vlada, je takšna, da se ne da popisati v nobenem jeziku in sedanje stanje je neznosno." Vlada Zed. držav je vedela za vse to in vendar ni ganila z mezincem in je dopustila, da so razmere dospele do roba skrajnosti.

Nič ni torej čudno, da je ob takih napetih razmerah dal sam na sebi malenkostni dogodek povod k splošni vstaji. Dne 31. oktobra so dijaki neke poljedelske šole zaštrajkali v znak protesta, ker je vlada znižala letno podporo tamkajšnji šoli. V solidaren štrajk s to šolo so nato stopile tudi medicinske in pravne šole. Nezadovoljstvo prebivalstva je pripomoglo, da se je ta štrajk razširil po celi deželi, in sicer tudi med delavstvom. Dne 4 decembra so pustili svoje delo tudi carinski uslužbenci v Port au Prince, in velike mase ljudstva, ki so se zbrale v tem mestu, so priredile burne demonstracije. Enako tudi v drugih mestih.

Do prvega spopada med ameriškimi četami in stavkarji je prišlo v mestu Aux Cayes kjer si je hotelo 1500 domačinov priboriti vhod v mesto. Pri spopadu je bilo ubitih 5 domačinov in 20 ranjenih. Tudi iz drugih mest se poroča, da so se pripetili manjši spopadi.

Zed. države so imele na tem otoku stalno armado 700 mož. Vsled teh nemirov pa je bilo zdaj poslano tej armadi znatno ojačenje, in sicer so bile odposlane čete po vodi in potom aeroplanov. Kakor zadnja poročila govore, je cela dežela "pomirjena" in štrajkarji se vračajo na delo.

—o—

CIHAŠKO DELAVSTVO ZA ZIDAVO NOVEGA POŠTNEGA POSLOPJA

Chicago, Ill. — Voditelji skoraj vseh delavskih skupin so se združili, da pritisnejo na federalno vlado, da čimprej prične z zidavo novega poštnega poslopja, za katerega je določen znesek 17 milj. dolarjev in katerega načrt je v rokah zakladniškega departmenta že več, kakor štiri mesece. Pobuda je bila prinešena v soglasju s Hooverjevo kampanjo za pospeševanje trgovine. — Kakor se je izrazil predsednik zveze gradbenih delavcev, je brez dela 40 odstotkov chicaških gradbenih obrtnikov.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENEC!

MEHIKI GROZE NEMIRI

Pri volitvah poraženi kandidat Vascencelos, baje namerava pridobiti si z orožjem izgubljeno zmago.

—o—

San Antonio, Texas. — Poročila, ki pa niso potrjena, se razširjajo tukaj o bližajočih se političnih nemirih in oboroženi vstaji v sosednji državi Mehiki, ki ima namen, pri predsedniških volitvah pobitega kandidata, Joze Vascencelosa, postaviti na krmilo države.

Novoizvoljeni predsednik, Ortiz Rubio, ki se nahaja na potu na obisk k predsedniku Hooverju, se je izrazil, da ni glede svoje dežele nič v skrbeh, a istočasno pa vedo povedati govorice, da bo imel težave, ko bo hotel pri povratku prestopiti mejo.

Poraženi kandidat, Vascencelos, se je napotil v neko, njemu naklonjeno provinco, da potrebno ukrene glede oboroženega nastopa, ako bi se izkazalo potrebno pri poizkusu, da si pridobi mesto, ki ga je izgubil pri voliščih. Izjavil se je, da so pristaši njegovega protikandidata pri volitvah nasilno postopali in da so na ta način njega goljufali za glasove.

Stališče mehiške vlade in vodilnih oseb je zavito v nejasnost in se ne more povedati, s katerim bodo potegnili. Kakor pa se trdi, so mnogi zelo naklonjeni Vascencelosovim načrtom.

—o—

ELEKTRIČNI STOL ZA MORILCA

Chicago, Ill. — Na smrt na električnem stolu je bil pred porotnim sodiščem v Wheaton, Ill. obsojen John Preston, in sicer zaradi umora 26 let stare deklice, Agnes Johnston, ki ga je izvršil 12. oktobra. Tega dne je vzel omenjeno deklico in še neko njeno prijateljico na vožnjo z avtomobilom. Med potjo je zavžil večjo množino opojne pijače. Ko so prišli na samotno cesto v bližini West Chicago, je ustavil avto in stavil deklicam nesramno zahtevo, nakar ste ti skočili iz avtomobila in pričeli bežati. Preston je ujel bežečo Agnes, jo zvlekel nazaj v avto in oddirjal. Ustavil je zopet avto in med pijanim Prestonom in deklico, ki se je obupno ustavljala njegovim nameram, se je pričela borba, v kateri je divjak deklico zadavil, truplo pa skril ob cesti v kup trave.

—o—

TIFUS V BELGRADU

Belgrad, Jugoslavija. — V tem mestu v velikem obsegu razsaja bolezen tifus. Tristo bolnikov se zdravi v bolnicah, in več, kakor to število, je pa v domači oskrbi.

DOSTI BO ŽGANCEV

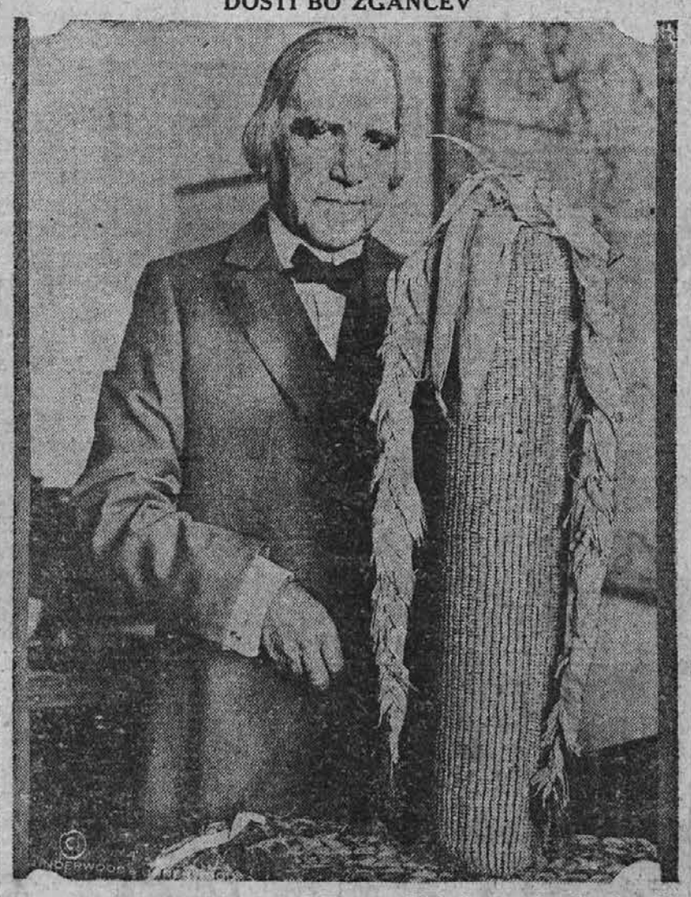

Koruzni storž, ki ga vidimo na sliki, je pravi pristni pridelek neke farme v bližini Columbus, Neb. Dolg je 25 palcev in tehta 20 funtov. Kongresnik E. Howard iz Nebraske se je postavil z njim pred svojimi tovariši.

AMERIŠKI FILMI IN INOZEMSTVO

Dočim so bili prejšnji ameriški tihi filmi priljubljeni v inozemstvu, je nastal odpor proti sedanjim govorečim.

—o—

Washington, D. C. — Ameriški tihi filmi so poprej prevladovali po celem svetu in bili priljubljeni bolj, kakor filmi izdelka katerekoli druge dežele. Razumljivi so bili vsakomur kajti potrebno ni bilo nič drugega, kakor prestaviti angleško besedilo na tuji jezik, in film je bil tako prikladen vsakemu narodu.

Ves drugačen položaj pa je nastal po iznajdbi sedanjih govorečih filmov. Govorenje na njih se ne da prestaviti v tuji jezik in je torej film razumljiv samo tistim, ki razumejo angleško. Na ta način je prišel izvoz ameriških filmov v resno krizo in podjetja bodo morala prijeti stvar s popolnoma drugačnega stališča. V Parizu so preteklo soboto imeli v nekem gledališču na programu neki ameriški govoreči film in občinstvo je popolnoma zasedlo dvorano. Par minut po pričetku pa, ko so gledalci videli, da bo film govoril samo v angleščini, ki je ne razumejo, je nastal v dvorani ropot in vse se je dvignilo in naravnost navalilo na blagajno, da jim vrne denar; nemiri so postali tako resni, da je morala posredovati policija, in uprava je morala gledališče zapreti.

—o—

"Am. Slovenec" je tvoj prijatelj, predstavi tega svojega prijatelja svojim drugim prijateljem in jih nagovori, da si ga naroče!

SPLOŠNA VSTAJA NA KITAJSKEM

75 generalov se združilo, da vržejo Čiang kaiška in njegovo vlado.

—o—

Shanghai, Kitajska. — Kakor je soditi po položaju, so osrednji kitajski vladi, s predsednikom Čiang Kai-šekom, dnevi šteti. Uporniška armada raste od dne do dne, njeno prodiranje stalno napreduje in vedno nove čete se izneverjajo vladi in prehajajo k vstajnikom.

Da bi se napravilo tej pogubni civilni vojni konec, je izdal general Tang Seng-či, glavni poveljnik vladnih čet, manifest, ki ga je poleg njega podpisalo še 74 drugih generalov, vladnih, kakor tudi uporniških. Manifest v prvi vrsti povdarja potrebo, po združitvi in slogi vseh kitajskih čet, da se lahko postavilo v bran sovjetski Rusiji. V dosego tega pa manifest zahteva, da se odstavijo vsi višji vladni uradniki in pred vsem z imenom navaja predsednika Čiang kai-šeka, češ, da so ti glavni povzročitelji vojne in da se je predvsem proti njim pričela vstaja. Ker vladna moč vedno bolj peša, je skoraj gotovo, da se bo ta zahteva uresničila.

—o—

IGRA "CHECKER" PREPOVEDANA

La Crosse, Wis. — Tukajšnji župan je hud nasprotnik vsakega igranja, za denar namreč. V svoji gorečnosti je pa šel tako daleč, da je prepovedal celo nedolžno igro "Checker". Poročilo ne pove, namerava-li ustaviti tudi otroške igre, ali ne.

KRIŽEM SVETA

— **Pariz, Francija.** — Menda je Francija edina dežela na svetu, ki ji brezposelnost ne dela preglavice. V celi državi so namreč našteli 577 brezposelnih, izmed katerih je bilo 139 žensk.

— **Warsava, Poljska.** — Gosta megla nad Baltiškim morjem je bila usodna za neki poljski hidroplan, ki je s silo priletel v vodo, pri čemer sta izgubila življenje oba pilota.

— **Praga, Čehoslovaška.** — Min. predsedniku, Fr. Udržalu, se je končno posrečilo sestaviti vlado, ki bo imela večino v parlamentu. V vladi sta tudi dva poslanca nemške stranke.

— **Berlin, Nemčija.** — Da napravi otrokom veselje, je neko nemško zrakoplovno podjetje pripravilo več aeroplanov, v katerih bo za božič vozilo otroke po zraku. V vsakem aeroplanu ste postavljeni dve božični drevesci.

— **New York, N. Y.** — Na domačo zabavo v čast nekemu mestnemu uradniku, katere se je udeležilo 40 oseb, je ravno med slavljenčevim govorom vdrlo 7 banditov, ki so celo veselo družbo popolnoma oropali.

—o—

PISARNIŠKE USLUŽBENCE BO NADOMESTIL "ROBOT"

Washington, D. C. — 3 miljoni stenografinj in drugih pisarniških uslužbencev je v nevarnosti, da ne dosežejo samo peturnega dela na teden, ampak stalne počitnice z iznajdbami novih strojev, predvsem pa takozvanega "varityper". Ta stroj bo nadomeščal vsako človeško moč, kajti zmožen je, pisati v 40 jezikih, in sicer po 233 besed na minuto.

—o—

ZAVEDNOST ŠVEDSKIH DELAVCEV

Stockholm, Švedija. - Kljub težkim časom, ki jih je preživljalo švedsko delavstvo tekom zadnjega leta, in kljub štrajkom, izprtjem, in odpuščanjem, so švedske delavske unije stalno rastle in so v enem letu napredovale za 7.2 odstotkov na članstvu. Kakor v mnogih drugih deželah, so tudi v tej imeli delavci mnogo sitnosti s komunisti, in več unij je bilo prisiljenih, da je komuniste enostavno izključilo.

POZOR!

Pravkar smo dobili večjo zalogo

Družinske pratike

ZA LETO 1930.

Ta pratika posebno priljubljena pri Ameriških Slovencih, je večje oblike in posebno zanimive vsebine.

Cena 20c.

Naši zastopniki in vsi drugi, ki jo žele dobiti ali razpečavati, naj jo takoj naroče, dokler zaloga ne poide.

Knjigarna
AMER. SLOVENEC
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Iz Jugoslavije.

VELIK POŽAR V DOLJNEM LOGATCU. — HLAPEC, KI JE SPAL V SENU, SE ZADUŠIL IN SO MRTVEGA POTEGNILI IZ OGNJA.—DRUGE RAZNOTERE VESTI ŠIROM DOMOVINE.

Požar.

Dol. Logatec, 21. nov. 1929. — Davi ob 5. je nenadoma izbruhnil pri posestniku Josipu Zupančiču v Dol. Logatcu požar, ki bi imel lahko katastrofalne posledice, ako ne bi preprečili gasilci še pravočasno velike požarne katastrofe. Če bi se razvnel besneči ognjeni element na kraju, kjer je nastal, bi pogorel velik kompleks poslopij na najprometnejšem in obenem najlepšem delu Dol. Logatca. Nesreča pa je zahtevala žal tudi človeško žrtev.

Ogenj je nastal v dvoriščnem poslopju Zupančičevega domovja, tik velike dvonadstropne hiše. V spodnjih prostorih tega poslopja je bila velika, moderno urejena čevljarska delavnica, v zgornjih prostorih je bila kuhinja in kopalnica. Ostali prostor pod streho je bil napolnjen sena.

Kako je ogenj nastal, trenutno še ni povsem jasno. V senu je spal domači hlapec 26-letni France Menart. Z brezprimerno prisotnostjo duha je potegnil Menarta, vsega opečenega in že mrtvega iz centra požara g. Lojze Podlogar, trgovski pomočnik veletrgovine Josip Brus. Dobil je pri tem poslu seveda tudi sam hude opekline. Sklepajo, da si je nesrečni Menart, ki je bil na eno oko slep, morda hotel posvetiti, zakaj to je bil čas, ko je treba vstati ter pokladati živini, ter je po nesreči zažgal seno. Točno dognati pa tega seveda ni mogoče.

—o—

Pijača in njene zle posledice.

Mirna, 18. novembra. — Danes ponoči se je odigral v Mirni incident, ki je žalibog imel krvavo posledico. V neki gostilni so se različni pivci sprli ter so po obilo vžitem vinu letali in divjali po Mirni in si pretili med seboj. Prišlo je do dejanskega spopada. Eden od pretepačev je baje v svojo obrambo spustil strel v zrak in pri ponovnem napadu zbežal ter se zatekel na verando bližnje hiše. Napadalec in nekaj radovednežev, ki so se radi velikega kričanja in divjanja zbrali, so pohiteli za njim. Tu je prišlo do ponovnega spopada, tekom katerega je posestnik Janez Janežič iz Mirne oddal ponoven strel, ki je tokrat žalibog zadel krojača Ruglja, ki je težko ranjen.

—o—

Dva nevarna špiona aretirana.

Sušak, 18. nov. — Obmejni policijski komisar na Sušaku g. Bujičič je aretiral dve sumljivi osebnosti, ki sta se dalje časa mudili na Sušaku. Na podlagi sumljivih znamenj, naknadne aretacije in nadaljne preiskave je obmejni komisar ugotovil mnogo obtežilnega materijala, ki dokazuje, da sta obe osebi špijonirali zoper našo državo v prid neke druge sosedne države. Špijonaža je bila zelo široko razvita in sicer vodijo niti v pomorsko pristanišče, od koder so dobivali krivci direktive. Obe osebi sta dejanje priznali in sta bili iz Sušaka eksportirani v Belgrad, kjer bosta sojeni po zakonu o zaščiti države.

—o—

Eksplozija v mlinu.

V občini Alibunar pri Velikem Bečkerju se je te dni pripetila težka eksplozija, pri kateri je ubilo lastnika mlina Arnolda Burgerja. Ob 5 zvečer so stroji v mlinu še tekli, lastnika mlina, brata Burger, pa sta še delala. Naenkrat je nastala strahovita detonacija, tako, da je kotel eksplodiral in že v istem trenutku so zleteli skozi okno deli človeškega trupla. Zračni pritisk je raztrgal Arnolda Burgerja ter so dele njegovega trupla zbrali potem zunaj mlina. Zaradi strahovite eksplozije so se pričeli zidovi mlina podirati in izbruhnil je požar. Na kraj nesreče so takoj prihiteli gasilci, katerim se je z veliko požrtvovalnostjo posrečilo zadušiti ogenj. Vendar je škoda, neračunajoč človeške žrtve, razmeroma velika. Tragična smrt Arnolda Burgerja je v okolici vzbudila mnogo sočutja. Orožništvo je uvedlo preiskavo, če ima kdo krivdo na tej strašni nesreči.

—o—

Drevo podrlo dva drvarja.

Blizu Banjaluke v gozdu na Kruševem Brdu se je pripetila te dni pri sekanju dreves težka smrtna nesreča. Ponesrečila sta se delavca Marko Radman in Ivo Pezič iz bližnje vasi Ivanjske. Lesno podjetje Bosna iz Banjaluke že dalj časa seka gozd na Kruševem Brdu, kjer je zaposleno več delavcev. Delavca Ivo in Marko sta s pomočjo drugih delavcev podirala veliko deblo, ki ju je pri padcu pokopalo pod seboj. Oba sta čez nekaj ur na potu v bolnico umrla. Nesrečo je preiskala posebna komisija, ker se je v teh krajih, v katerih je v gozdovih zaposlenih tudi mnogo Slovencev, pripetila že cela vrsta nesreč.

—o—

Smrtna kosa.

V Ljubljani so umrli: Franc Hlebec, Evgen Guttman in Marija Klemenčič. — V Spod. Kokri je preminul posestnik Janez Zapečnik. — V Šmartnem v Tuhinju je umrl Franc Zore, organist in cerkovnik — V Šmarju pri Jelšah je umrl dimnikar Volbek Šafar.—V Medvodah je preminul mesar in gostilničar Ješko Jesih.

—o—

Otroka v ogenj.

Nečloveški zločin so odkrili te dni v vasi Ukučanih pri Osijeku. Orožniki so aretirali 18 letno Anastazijo Zeman, ker je vrgla svojega, komaj pred nekaj dnevi rojenega otroka v razbeljeno peč, kjer je otrok v strašnih mukah zgorel. Zverinska mati je bila izročena sodišču.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto $5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto $6.00
Za pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year $5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year $6.00
For half a year 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Kvišku -- navzdol

Gre v prvi vrsti za pojmovanje in pomen ter namen človeškega življenja. Ravno je pred mojimi očmi v nekem listu sledeče — modrovanje: "Kaj je življenje? Kaj pomeni? Črncu ob reki Kongo pomeni življenje dosti slonovega mesa. Igralcu na Wall Streetu pomeni dvig delnic in več avtomobilov in bajnih jaht. Znanstveniku pomeni pogled v vrtinec in tolmun vrtečih atomov. Pobožnemu pomeni nekaj boljšega, ko na zemlji življenje jenja . . ." Potem je pridejan še dodatek: "Nihče ne ve, kaj je življenje, odkod izvira, kako deluje, kaj je zavest . . ."

Površen opazovalec in razmišljevalec ostaja pač na površju in vidi le to, kar mu je pred očmi, meso, ženske, denar, atome . . ., prav nehote pa tudi pri svoji površnosti seže malo bolj globoko, v metafiziko, v pomen in namen, dasi ostaja tudi pri tem pač površen, ker pri pogledu v metafiziko se mu nekako stemni pred očmi in priznava: "Nihče ne ve."

Zelo površno. "Nihče ne ve." Čemu pa potem prizadevanje priti življenju in pomenu življenja na dno? "Nihče ne ve," to je samole plitev izgovor, ker nekako vrlo prijetno pokrije vse, kar življenje prikazuje, ko se pride **za** življenje. Resnica o pomenu življenja ni ravno prijetna, in mnogi **nočejo** te resnice, dasi bi radi vedeli, kaj je življenje, ko poprašujejo. Da se pa zadosti popraševanju, se sicer zatvori to popraševanje za mogočna železna vrata "nihče ne ve", a vrata naj bi zopet ne zatvorila popolnoma življenja, ker nekaj bi pa le bilo dobro, ko bi se o življenju izvedelo.

Tako kolebajo ljudje, ki hočejo nekaj o življenju izvedeti, pa jim ni na tem, kar se o življenju ve, toraj ni jim na trdi in koščeni resnici človeškega življenja.

Ker je popraševanje po pomenu in namenu življenja tu, mora biti tudi podana možnost, da se vsaj najbolj potrebno o življenju izve, in sicer izve z neko zadostno mero gotovosti. Metafizika podaja to gotovost, če jo kdo le hoče sprejeti.

Ni treba nobenih želja, ker nobena želja ne ustvarja kakega življenja, ako ga drugače ni. Življenje more priti le od resnice, ne od želja. Krščansko pojmovanje življenja ne prihaja od kakih želja, da bi morda bilo lepo, ako bi bilo po tem zemeljskem življenju drugo boljše življenje. Nikakor ne. Ako se pokazuje pri pojmovanju življenja drugo boljše življenje, ne pride to morda le od upa, želje po takem življenju, temveč od resnice, da je tako boljše življenje.

Predbacivanje, ki se mnogokrat sliši, da si kristjan samole **želi** drugo življenje, in bi pojmovanje življenja po krščanskem naziranju ne bilo pravilno, ko baje prihaja le od upov in želja, to predbacivanje ne sloni na nobeni podlagi, ker izvira krščansko pojmovanje iz trde, dosledne resnice, nikakor pa ne iz kake želje.

Krščansko pojmovanje življenja bi segalo, tako zatrjujejo nasprotniki, previsoko, bi bilo zidano v oblake, zračne gradove, domišljijo, prazne upe. Zato pravijo, da hočejo postaviti življenje na **pravo** podlago, in ta je baje — znanstvena podlaga, podlaga, kakršno kaže eksaktna veda, neovrgljivo znanje. Prav, prav, ako bi bila ta podlaga prava, saj pri pojmovanju življenja mora iti v prvi vrsti in edinole **za resnico.**

Ampak kam vodi ta baje resnična podlaga, znanstvena podlaga? Kdor ima oči odprte in si jih vedoma in hotoma noče zastrti, vidi tako pri posameznih, kakor tudi pri splošnosti, da vodi ta baje znanstvena podlaga življenja **navzdol,** nikakor pa ne **kvišku.**

Zadostuje pogled na kako desetletje. Kam gremo, navzgor ali navzdol? V čem napredujemo? V čednosti ali v strasti? Kaj se širi? Poštenost ali zločinstvo?

Razvitek človeštva bi moral dosledno, z naravnost železno doslednostjo voditi navzgor, ako bi bilo krščansko pojmovanje o življenju utopistično, in resnično le pojmovanje na znanstveni podlagi. Ker pa gre razvitek neprestano navzdol, ta baje znanstvena podlaga ne more biti znanstvena, resnična, temveč povsem zgrešena. Smer: kvišku — navzdol je najboljši dokaz, da je le krščansko pojmovanje življenja na pravem.

KAKO SE NAM GODI V JOHNSTOWNU?

Johnstown, Pa.

Preteklo je že več mesecev, odkar ste slišali in brali naše zadnje poročilo. Gotovo nekateri že mislijo, da je v Johnstownu vse razpadlo ali pa se nam tako slabo godi, da se ne upamo poročati.

Ni razpadlo ne, ampak napreduje vse, kar je v zvezi z našo faro. Cerkev imamo lično, prostora je za 400 oseb. Mnogo denarja je nas stalo, da smo iz zanemarjene baptistovske cerkve priredili katoliško cerkev. Altar je lep in tron sv. Terezije je nekaj posebnega. Vsakemu, ki prvič vstopi v naš božji hram, se dopade altar. Saj je pa tudi vedno lepo okrašen s cvetjem in lučmi. Dobili smo iz Čikage 4 svetniške sohe po 4 čevljev visoke: Marijo z Detetom, sv. Jožefa s svojim rejenčkom, sv. Antona z Jezusom in presveto Jezusovo Srce. Kaj lepo se podajo okrog altarja.

27. oktobra smo imeli med sabo prevzvišenega škofa Johna McCorta in so podelili zakrament sv. birme 87 otrokom. Ob tej priliki so škof bili našega napredka zelo veseli in so v svojem govoru kaj lepo pohvalili našo faro. Deklica Amalija Udovč je škofa nagovorila in pozdravila ter jim je izročila lep šopek izbranih cvetic. Škof so s ponosom nesli sami šopek v cerkev in ko so po končani slovesnosti šli iz cerkve so nesli v levi roki pastirsko palico v desni pa cvetice. Škof v Altooni je ljubitelj cvetic in doma v svojih sobah ima po mizah, omarah celo po tleh mnogo lepih vaz s prelepimi cveticami. One že prej omenjene sohe svetnikov so sami škof slovesno blagoslovili.

10. novembra je Father Dr. Kajić ob asistenci p. Edvarda Gabrenja in mene slovesno blagoslovil nov križev pot, katerega je nam podarilo 14 oseb iz irske župnije sv. Janeza Gualberta. Ko je bil blagoslovljen smo takoj prvič molili križev pot.

V cerkvi imamo sedaj že vse, kar je neobhodno potrebnega in večina vse to smo napravili z milodari Slovencev in Irčev. Samo nekaj nam še manjka; jaslic za božične praznike še nimamo. Morda bi dobili med našimi rojaki koga, ki bi nam pripomogel do jaslic.

Med tem časom smo imeli lepe slovesnosti. 8. septembra na praznik Marijinega rojstva smo imeli prvikrat slovesno službo božjo v naši cerkvi, ki je bila vsa zagrnjena v cvetice in palme. 22. septembra nam je slovesno blagoslovil cerkev generalni vikar Monsignor Codori. Ker nimamo nobenega župnišča ,smo šli iz hiše našega dobrega soseda pogrebnika Conwaya v procesiji v cerkev. Pred duhovniki so šli naši šolarji in šolarice — te vse belo opravljene za temi 6 ministrantov ,trije duhovniki in zadnji Monsignor Codori. Tudi tega je pozdravila deklica A. Kukovec in mu izročila lep šopek. Ko je Msgr. Codori vstopil v cerkev so naši pevci zapeli lepo Marijino pesem. Nato je ob asistenci gg. župnika nemške cerkve J. Maucherja in slovaškega kaplana J. Chobija slovesno blagoslovil cerkev in potem v angleškem jeziku kaj lepo govoril našim rojakom in jih spodbujeval k sodelovanju. Med drugim je to le rekel: Vi ste vJohnstownu zadnji začeli, a boste postali znani vsem narodom v mestu in boste imeli največjo in najlepšo župnijo v Johnstownu. Njegovo prerokovanje v prvem delu se že izpolnjuje. Katoličani iz celega mesta obiskujejo dan za dnem v obilnem številu našo cerkev od jutra od 8. ure do 9. ure zvečer. Molijo in priporočajo se sv. Tereziji, luči pred njo prižigajo in jo tako časte kot v Čikagi v cerkvi sv. Klare. Ko smo imeli od 24. septembra do 8. oktobra devetdnevnico v čast sv. Tereziji je bilo vsaki večer pri pobožnosti 300 oseb. Na praznik sv. Terezije je bilo cel dan izpostavljeno presv. Rešnje Telo in cel dan je bilo mnogo častivcev iz celega mesta. Oktobra meseca smo imeli vsaki večer rožnivenec in litanije. Pri tej pobožnosti je bilo vedno mnogo ljudi. Praznik Kristusa Kralja smo zjutraj zelo slovesno praznovali.

Pri prvi maši ob 8. je prejelo prvo sv. obhajilo 56 otrok, med temi že odrasli fantje in odrasla dekleta. Oni pa, ki so že opravili spoved in sv. obhajilo, so ta dan šli tudi k sv. obhajilu . Vseh otrok in nekaj starejših je bilo pri mizi Gospodovi 200.

Popoldne ob 4. je pa bila birma. Škofu so pomagali gg. Dr. Kajić, padre Antonio iz italijanske cerkve in slovaški kaplan Choby. Jaz sem pa skrbel za red. Na vseh Svetnikov dan, ko je bil obenem petek prvi v mesecu je bilo izpostavljeno cel dan presv. Rešnje Telo in molivcev iz celega mesta veliko zlasti pa pri sklepu, ko smo se posvetili Jezusovemu Srcu. Na vernih duš dan je bila polna cerkev pri vseh treh mašah in zvečer pri sklepu rožnega venca. 16. novembra smo imeli prvo poroko v naši cerkvi in smo okrasili cerkev tako lepo s cveticami in palmami, da so se Irci čudili in povpraševali, li vedno tako slovesno Slovenci obhajajo v cerkvi poroke. Tudi smo že imeli tri pogrebe in udeležba pri vsakem je bila tako ogromna, da so se nam naši sosedje Irci zopet čudili. Po 30, 40 pri enem je vozilo 57 avtomobilov, udeležence pogreba.

Ob nedeljah vedno bolj in bolj prihajajo v cerkev od blizu in daleč. Nekateri že niso bili v katoliški cerkvi leta in leta in sedaj jih je pa pripeljala naša patrona sv. Terezija.

Vsakdo mora pripoznati, da sv. Terezija dobro dela med našimi rojaki in jih uči ono pot v nebesa, po kateri je sama hodila. Prav mnogo že sledi po poti sv. Tereziji, a še več jih je ob strani te poti in si ne upajo storiti odločilnega koraka. Nekaj jih je pa tudi, ki ne marajo za slovensko faro in cerkev. Sv. Terezija bo tudi te premaknila tako, da se bo še drugi del prerokbe Monsignora Codorija spolnil namreč, da bo naša fara največja in najlepša v mestu Johnstownu.

Za božične praznike dobimo še zvon in mnogo reči za okrašenje cerkve. Napravili smo že načrt, kaj bomo vse dali v cerkev, da bo lepa in da bodo katoličani z veseljem prihajali one svete dni molit, ker, kjer je cerkev lepo okrašena se lahko tudi moli.

Pred Božičem se še enkrat oglasim. To le vam moram še povedati, da je moj hišni gospodar Mike Srbel umrl na potu v Gary, Ind. Potoval je s pevskim zborom "Rodoljub" na koncert, a ga je že drugi dan po prihodu v Gary smrt vzela. Ker je imel Mike sestro p. Edvarda Gabrenja Angelo, so poslali p. Edvarda v Gary, da je pripeljal truplo v Johnstown in naslednjo nedeljo popoldne je bil jako slovesno pokopan. Okrog 100 avtomobilov ga je spremilo k večnemu počitku in Father Kajić mu je krasno govoril v slovo. Midva sva bila zelo prijatelja in mi je zelo pomagal pri organiziranju naše fare, zato naj mu Bog povrne in ga kot zvestega hlapca sprejme v svoje kraljestvo.

P. Alfonz M. Miklavčič.

—o—

Ljudje z ostrim jezikom navadno delajo ostre opazke.

* * *

Pravijo, da "šenk" je umrl in da "zastonj" ga je pokopal.

POŽIGALČEVA HČI NA CHICAŠKEM ODRU.

Chicago, Ill.

Slovenci v Chicagu in okolici ali že veste kaj bo 15. decembra 1929? Gotovo ne veste, da priredi ta dan Dramatični Klub Ilirija svojo prvo igro v tej sezoni "Požigalčevo Hči", dramo v petih dejanjih točno ob 8. uri zvečer v šolski dvorani. Igra se godi v Kostanjevici in v Ljubljani vzeta je iz kmečkega življenja in zato tudi lažje umljiva. Igra ima pred vsem namen pokazati kako daleč pride človek, ako se uda pijači, jezi in drugim strastem. To je dobro pokazano v vlogi požigalca očeta od Rezike. Žena mu umre od bede in žalosti a on mesto, da bi šel na pogreb, pije v krčmi. Rezika hči požigalca se v svoji vlogi trudi, da bi očeta spravila na pravo pot in končno ko propade oče do kraja zažge svojo hišo in vpropasti otrokom dom in imetje, še ona žrtvuje za njega s tem, da prizna, da je ona zažgala, samo da bi rešila očeta, njega ta njena žrtev toliko presune, da se izpreobrne in prizna vso krivdo. Tu sem podal samo malo vsebino igre, če pa vam povem, da bo igralo 22 igralcev, si lahko predstavljate, da to bo igra zelo velika in lepa. Ne zamudite prilike, ki se vam nudi. Dramatični Klub še kadar je stopil pred vas, vam je vedno skušal dati dovolj razvedrila in užitka tako se tudi sedaj pridno uče in trudijo igralci, da vam bodo pokazali nekaj dobrega. Vstopnice so samo 50c, dobite jih pri članih kluba ali pri spodaj podpisanemu; hitro si jih preskrbite dokler niso vse prodane. Pokažite, da razumete igralce, ki se žrtvujejo za dobro stvar z tem, da se vsi udeležite igre, da bote vsi zadovoljni, zato vas zagotavljam in vam kličem na svidenje.

Anton Kropenc, tajnik kluba.

—o—

AKCIJA ZA S. D. V MILWAUKEE.

Milwaukee, Wis.

Prvega decembra je minulo 2 meseca, odkar se je pričelo z drugo kampanjo za pridobivanje novih delničarjev za Slovenski Dom. Družba je pridobila v teh dveh mesecih 96 novih članov, ki so kupili 142 delnic. Zasluga za te gre sledečim prodajalcem delnic, ki so pridobili kot sledi: Antonija Čertvežnik 28, M. Kovačič 24, J. Štampfelj 20, J. Evanich 12, L. Rozman 10, Anton Vidmar 9, Joe Matoh 9, Antonija Vičič 9, Valentin Medle 6, Lawrence Perko 7, Alvin Gloyeck 2, John Shartz 2, John Wolgemuth 1, Amalija Hoynik 1, Frank Schuler 1 in Gabriel Pahor 1.

Čimvečje postaja število sotrudnikov, za to naše delo, tem hitrejše napredujemo. Z velikim zadoščenjem in veseljem opazujemo, kako se stopnjema pridružujejo brez izjeme vsi, ki zmorejo in količkaj čutijo z narodom. Prihajamo do spoznanja, da je čas prišel, ko je vendar treba da z enim velikim delom pokažemo naprednost, složnost in bratstvo. Druga največja po številu, slovenska kolonija v Ameriki je Milwauška, zato naj ne bo nikogar sram, ki pomaga, da kot taka pokaže svetu, da nismo veliki samo po številu, ampak tudi po delih in narodni zavesti.

Prireditev Ženskega Pevskega Kluba "Zarja" v prid Domu, je prinesla $60.23 v blagajno Domu. Prav težko pa je članicam, ker jih je pomota v datumu prikrajšala za $40.00. Plačati so morale dvojno najemnino od dvorane. Njim gre vseeno za to njih požrtvovalno delo priznanje in hvala.

December je čas glavnih letnih sej in raznih volitev. Razposlali smo na društva, ki so delničarji Dom-a, pozive, da zvolijo na teh sejah tudi zastopnike za Slovenski Dom, za leto 1930. To bo leto, polno dela, skrbi in načrtov in najbrže tudi pričetek zidave. Odvisno je vse, kakšen direktorij in odbor bo izvoljen. Apeliramo za to na članstvo teh društev, da voli v zastopstvo ljudi, ki se ne bodo strašili dela. Izkušnje pokazujejo, da samo z besedičenjem in lenim naslanjanjem, se ne da dosti ali celo nič doseči. Ako bo direktorij ves marljiv v letu 1930, se bo z lahkoto postavilo še ostale 3 vogale Slovenskemu Domu, ki sedaj še manjkajo.

Za izvanredno veliko prireditev. Slov. Dom-a, ki se vrši 15. t. m. v S. S Turn Dvorani, se vrše pridne priprave. Vstopnic se je prodalo že veliko število. G. Svetozar Banovec je že sestavil skupaj lep šopek pesni, o katerih ve, da jih naši ljudje najbolj ljubijo. Spoznal je to na svoji širni ameriški turniji. Kako vsepovsod sprejemajo njegove pesmi, o tem nam ni potrebno še posebej povdarjati, kajti to se dovolj jasno zrcali iz po koncertnih dopisov iz raznih naselbin. Zato 15. decembra vsi v dvorano, kjer se bo pričel ob 2:30 popoldne Banovčev koncert, in zvečer ob 7:30 pa polna humorja tridejanka, "Namišljeni Bolnik".

Jos. Matoh, tajnik.

—o—

ŽRTVI SVOJEGA POKLICA.

Na Dunaju ležita ta čas v bolnišnici dva znana zdravnika, prof. dr. Frisch in dr. Michael, ki sta se težko zastrupila s streptotoki v izvajanju svojega poklica. Dr. Michael je imel v zdravniški oskrbi 8-letnega otroka, ki je bil operiran na vratu in ki se je zdravniške pomoči trdovratno branil. Ob takšni priliki je bil dr. Michael na roki lahko ranjen. Kmalu potem so se mu pokazala znamenja zastrupitve na prsih, na hrbtu in pod pazduho. Morali so ga operirati. Nesrečni slučaj pa je hotel, da se je že pri prvi operaciji na videz prav tako lahko, toda z istimi usodnimi posledicami ranil dr. Frisch, ki je prisostvoval operaciji. Tako ležita sedaj oba v bolnišnici in še nič ni gotovo, ju li rešijo ali ne.

PODLISTEK

Dr. Ožbolt Ilaunig:

KAPELŠKI PUNT

Zato vas opominjam, da ste mirni, zakaj le tedaj se morejo upoštevati vaše želje. Sedaj gremo vsi v cerkev, kjer zmolite 7 očenašev in ravno toliko Češčena Marij ter vero, nato pa se podaste mirno iz cerkve."

Razburjeno množico so te zatrditve potolažile, zato so verjeli tem besedam in se vrnili v cerkev.

Župan Vegl je vstopil s poveljnikom Hauslaibom pred oltar, napravil križ in začel moliti. Glasno so opravljali župljani zapovedano molitev in bilo je veličastno, gledati te ljudi, kako so z iskrenim zaupanjem gledali na podobo D. M., kakor bi hoteli sedaj vsi reči: Ostani med nami, tvoji otroci smo, tebe ne zapustimo nikdar!

Minula je pobožnost. Le počasi so odhajali ljudje iz cerkve. Vsak je še enkrat pogledal na oltar, kakor bi hotel reči, da se le nerad ukloni povelju in bi najrajši ostal tukaj v varstvu Marijinem.

Po dolgem času se je izpraznila cerkev. Hauslaib je stal pri vratih in ko se je prepričal, da ni nobenega več notri, je velel Veglu, naj zapre vrata. Hauslaib je zaklenil in vtaknil ključe k sebi in odšel sredi množice ljudi proti trgu. Tudi Vegl in ključarji so šli s poveljnikom.

"Sedaj je nam vzel ključe," pravi Miklav, "sedaj smo mu izročeni na milost in nemilost!"

"Pa zakaj jih je izročil Vegl, saj ni bilo treba," pripomni posestnik Jurjev Urh iz Remšenika, "niti vprašal nas ni!"

"Ogoljufani smo," razsrdi se Pasterk iz Bele; "le čakajte, po noči pridejo, pa nam vzamejo Marijo!"

"O prijatelj, tega ne bodo doživeli," pravi vznevoljen Lipovec iz Remšenika; "mi ostanemo tukaj in stražimo cerkev!"

"Prav je tako!" pritrdi Štefan; "nič se ni zanesti na gosposko, še Vegla so premotili."

In tako so sklenili, da ostane nekaj moških čez noč pri cerkvi, da ne bo prišel Hauslaib s svojimi vojaki in odnesel Marijin kip.

Drugi dan je bila napovedana božja služba v cerkvi v Trnju. Župnik Prunner je ostal prejšnji dan doma, prepustil je vse Veglu, zakaj imel je bridke izkušnje. Že dvakrat je hotel ustreči volji oblasti, toda ljudje so se temu uprli. Da bi pa kot dušni pastir povzročal nemir, tega ni hotel. Povabil je na večer poveljnika Hauslaiba in trškega sodnika k sebi. Pri tej priliki je župnik pojasnil svojemu gostu iz Celovca cel položaj in ga skušal omehčati ter pregovoriti, da bi se preklicala naredba glede odvzetja tablic ali pa vsaj oblačila.

* * *

Napočilo je jutro. Od vseh strani so privreli ljudje, nekateri iz radovednosti, kaj prinese ta dan, drugi zopet, da bi bili v obrambo, če bi res hoteli odvzeti oblačilo. Hauslaib je bil že ob osmih pri cerkvenih vratih, kamor so ga spremljali župnik, župan Vegl ter cerkvena ključarja.

Kmalu so napolnili župljani celo cerkev. Opravila se je sveta daritev. Iskreno je molilo ljudstvo, kot bi se krepčalo za trde boje, ki ga še čakajo. Po opravilu je opomnil župnik svoje farane, naj se razidejo mirno, češ, cesarski komisar je obljubil svojo pomoč.

Ljudje so ugibali, mežnar je pospravil na oltarju vse. V svoji naglici pa je pozabil pogasiti svečo, ki je stala za oltarjem, ki jo je rabil župnik pri branju sv. maše. Postavljena je bila na rob blizu oltarjevega pogrinjala. Mežnar je šel kot predzadnji; poveljnik Hauslaib je ostal še nekaj časa v cerkvi, da se prepriča, če ni še kdo ostal znotraj. Nato zaklene in vtakne ključe k sebi. Stal je v družbi Vegla in ključarjev nekaj časa pri cerkvi; župnik Prunner se je prej poslovil, ker je bil klican na nujno spoved k nekemu smrtno bolnemu posestniku.

Hauslaib se je podal z Veglom proti trgu, župljani pa so še ostali blizu cerkve, ker še vedno niso zaupali oficirju, posebno ker je on nazadnje shranil ključe.

Naenkrat zakriči neka ženska: "Poglejte, kaj pa je tako rudeče v cerkvi, pa po ožgani obleki ima duh!"

"Meni se tudi zdi," pravi bližje stoječi mož, "da tu nekaj ni v redu!"

Te besede so zadostovale, da so privreli zopet vsi ljudje skupaj. Neki kmetski fant se je dal dvigniti k oknu, da pogleda, kaj povzročuje tako svetlobo.

"Jezus Kristus, oltar gori!" zakriči in se spusti na tla.

"Marijina podoba!" kričijo naenkrat ljudje.

"Gori, gori, rešite Marijo!" razlega se daleč naokrog.

"Pa kako, ko nimamo ključev?"

"Oni oficir jih ima, letimo za njim!"

In zdajci se obrne celo krdelo in drvi za Hauslaibom, ki je prišel dol na cesto. Glasno kričanje in drvenje je opozorilo poveljnika, da se je z Veglom vred obrnil ter šel naproti.

V tem trenutku že prihiti kmet Miklav in pove, da v cerkvi gori in prosi, da naj izroči Hauslaib hitro ključe.

Ta gleda začudeno in pravi: "Ravnokar sem bil zadnji v cerkvi; to ni mogoče, to ste si le izmislili!"

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

15 **Nedelja** — 3. v adventu.
16. **Pondeljek** — Evzebij.
17 **Torek** — Lazar.
18 **Sreda** — (Kv.) Gracijan.
19 **Četrtek** — Nemezij.
20 **Petek** — (Kv.) Kristijan, vk.
21 **Sobota** — (Kv.) Tomaž, ap.

——o——

Rev. K. Zakrajšek:

TRETJA ADVENTNA NEDELJA.

Ko je Jezus umrl in se je njegova duša ločila od telesa, je šla predpekel.

1. Predpekel je bilo stanje vseh duš pravičnih, ki so umrli pred Kristusom. Po Adamovem grehu se je nebo takoj zaprlo in je ostalo zaprto, dokler je ni odprl Kristus Gospod sam s svojim križem in sam prvi skozi nje šel v slavo svojega nebeškega Očeta. Vendar je bilo veliko ljudi od Adama do Kristusa, ki so pravično in bogaboječe živeli, ki so si zelo prizadevali živeti tako, kakor Bog ukazuje. Med židovskim narodom najdemo v sv. pismu krasne zglede svetega življenja in Bogu zveste službe. Že Adam in Eva sta s svojo veliko in težko pokoro zadostila Bogu za svoj greh. Abel je bil prvi mučenec. Noe je bil pravičen mož. Potem Izak, Jakob in dr. In potem cela vrsta prerokov. Veliko izmed njih sveta cerkev časti kot svetnike. Ko so ti umrli, niso mogli biti pogubljeni, ker bi to nasprotovalo božji neskončni pravici. V nebesa pa tudi niso mogli, ker jih je greh zaprl. Tako so morale te duše v "predpekel" in tu so čakale onega presrečnega trenutka, ko bo Kristus dopolnil delo odrešenja in bodo šle z njim v nebeško slavo. To pa niso bile vice, ker jih niso zaslužile.

2. S kolikim prisrčnim veseljem in slavjem so sprejele te duše božjega Zveličarja, ko je prišel na veliki petek k njim in jim prinesel preveselo vest dopolnjenega odrešenja! Tega si mi niti misliti ne moremo, ker ne moremo prav razumeti hrepenenja človeške duše po svojem Bogu. Kako ganljivi so vzkliki hrepenenja po obljubljenem odrešeniku, katere čitamo v knjigah starega zakona, ko so dajali sveti možje duška svojim srčnim čutilom! "O, vi oblaki ga rosite! Zemlja, odpri se, in daj nam že skoraj Zveličarja!" Če so trije modri s tolikim hrepenenjem gledali proti nebu cele noči in opazovali ozvezdje, da bi zagledali znamenje njegovega prihoda, o, kako so šele hrepeneli po njem ti možje, ko so bili rešeni telesnih vezi in je njih sveta duša izplavala iz telesa in se hotela dvigniti k Bogu, da se z njim združi, pa se ni mogla, pa je morala v predpekel, da tam počaka njegovega prihoda in zveličanja. Zato je govoril Gospod: "Abraham je videl moj dan in se je radoval." Videl ga je samo v duhu, da bo prišel, pa se je že tega upanja tako radoval. Kako šele, ko je res prišel!

3. Jezus je pa šel v predpekel tudi radi tega, da je tudi tam pokazal svijo moč in svojo slavo kot kralj in zmagalec nad peklom, da je prvi pozdrav kot odrešenik dobil od tistih, kateri so ga najbolj željno čakali. Zato pravi sv. Pavel, da naj se pri imenu Jezus priklonijo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Obenem pa je hotel s tem pokazati svojo moč tudi satanu in pokazati tudi peklu svojo zmago in njegovo premago. Vsi nesrečni angelji so gotovo zatrepetali pred njim osramočeni in še bolj spoznali svojo strašno nesrečo in hudobijo, pa tudi neumnost, da so se uprli svojemu Bogu. Vsi pred Kristusom pogubljeni so enako bili osramočeni in enako spoznali svojo neumnost, ko so sledili strastem in grehu in niso iskali svojega Boga.

O, veselimo se, da smo rojeni po Kristusu, ko imamo odprto naravnostno, direktno cesto s smrtne postelje k Bogu, v večno slavo h Kristusu. Ni se nam treba bati predpekla, da bi tam morali še čakati odrešenja. Je že dopolnjeno.

Obenem pa naj nas duše predpeklom opominjajo, da znamo ceniti neskončno delo božjega odrešenja in nezmerno milost, katero nam je Kristus pridobil s svojo smrtjo. Kako so te duše hrepenele po njem!, Kako so hrepenele po dnevu, ko bo rojen, še bolj, ko bo odrešil človeški rod! Kako srečni, presrečni bi bili, ko bi živeli v časih po Kristusu, kakor živimo mi!

Mi pa, kako cenimo to svojo veliko nezmerno milost in srečo? O, kako smo nehvaležni Jezusu! Kako zato vredni tudi kazni! Amen.

IZ NEODREŠENIH KRAJEV

Udarec za Cosuličevo družbo.

Z velikima, modernima ladjama "Vulcania" in "Saturnia" je imela družba Cosulich drage neprilike. Genoveška tvrdka Ansaldo je dala za ogrodje ladij slab materijal in ga je moral Cosulich kmalu izmenjati. Sedaj je prišlo do poravnave med njima. Plovna družba Cosulich je vtrpela ogromne izgube, ker so ladje začele prometovati mnogo kasneje. Ladji sta bili naročeni v času, ko je bila vrednost lire majhna, plačani pa sta bili pozneje z dragimi lirami po vstalitvi valute. Vrednost vseh Cosulichevih ladij, zlasti "Vulcanije" in "Saturnije", je po vstalitvi lire padla za okoli 80 milijonov lir.

——o——

Kakšne so gospodarske razmere na Krasu?

Na gornjem Krasu je dalo žito letos srednje dober pridelek. Krompir je obrodil prav dobro. Tudi z vinsko letino so zadovoljni. Cena teranu je 2.20 do 2.60. Prave kupčije pa ni. Sadja ni skoro nič. Sena je bilo malo, otave skoro nič. Cena živini se določa na sejmih. Mleko prodajajo po 70 do 80 stotink za liter, maslo gre po 16 lir. Splošni gospodarski položaj na gornjem Krasu je slabši od lanskega, ker imajo kmetovalci vedno več izdatkov kot dohodkov. Izseljevanje v Južno Ameriko narašča. Slično je tudi na spodnjem Krasu.

——o——

Čipkarstvo v Idriji gre rakovo pot.

S čipkarstvom v Idriji gre vedno slabše. Zato pa odhajajo idrijska dekleta v precejšnjem številu služit v razna italijanska mesta, kjer jih radi sprejemajo, ker so pridne in vestne služkinje. Trgovina z idrijskimi čipkami je docela neurejena. Položaj izkoriščajo italijanski špekulantje.

——o——

Italijanska vina prihajajo — domača pa zaostajajo.

Vinska letina v Istri je letos skoro povsodi dobra. Vino ima 11 do 13 stopinj alkohola. Ali kaj pomaga, ko ni kupcev in ko se uvaža v mesta vino iz starih provinc! Cena istrskemu vinu je tako nizka, da se bodo vinogradniku slabo izplačali stroški in trud.

——o——

Solkanci zapuščajo rodna tla.

V Solkanu je bilo pred vojno par sto mizarskih delavnic, sedaj jih ni niti dvajset. Solkanci se izseljujejo. V neki gostilni v Buenos Airesu se je sešlo neki večer slučajno 75 Solkancev. Teden za tednom se vkrcavajo solkanske skupine za pot v Ameriko.

——o——

Slabe razmere na Tolminskem.

Na Tolminskem so pridelali letos precej pšenice in koruze, ajde malo, sadje ni za nič. Cena živini pada. Sena je bilo le srednji pridelek. Cena drv je poskočila. Zato bodo nekateri sekali, da kaj zaslužijo. Gozdovi so med vojno in po vojni že grozno trpeli! Dela ni, zemlje je premalo, ljudje mislijo vedno bolj na Argentino.

——o——

Dela dosti—a ne za domačine..

Izboljševalna dela v dolini reke Mirne v Istri so se pričela. Zaposlitve bo za številne delavske skupine. Pričela so se tudi nadaljna dela v raški dolini, kjer je enako potreba mnogo delavcev. Seveda bo na obeh straneh domačinov le malo.

——o——

Živinska bolezen.

Po občini Barban v Istri dela kmetovalcem veliko škodo svinjska bolezen "vrbanac". V selu Vadrišu je poginilo 25 svinj od 28. Tudi kokoši uničuje neka čudna bolezen.

——o——

Nova italijanska vojašnica ob jugoslovanski meji.

Nova vojašnica v Črnemvrhu ob meji je dozidana. Dokončano je tudi šolsko poslopje v Zadlogu. Veliko so pripomogli občinarji z roboto.

——o——

Slovenski duhovnik poslan v konfinacijo.

V seji deželne komisije za konfinacije je bila odrejena konfinacija g. Karla Jesiha, župnika v Kortah pri Izoli, ker je ob nastopu svoje službe ukazal mežnarju, da mora odstraniti iz cerkve slike Križevega pota, ki so imele italijanske napise, da se nadomestijo s slovenskimi napisi. Konfiniran bo eno leto.

——o——

Razen drobiž.

— V Renčah so udrli neznani tatovi v poštni urad in odnesli 1500 lir. — V Socerbu v Istri je ogenj vpepelil gospodarju Antonu Barutu hlev in oder sena. — V Postojni je pobrala smrt 76 let starega Mihaela Kovača. — V Klanah pri Gorjanskem sta slavila zlato poroko Anton in Urša Zavadlal. — V Ravnah nad Krničam je požar uničil hlev gospodarju Leopoldu Bovconu.

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

FRANCE, 12. dec. (6. zveč.)
ILE DE FRANCE, 17. jan. (7 zv.), 7. febr. (1. pop.)
PARIS, 24. jan. (5. pop.) 21. febr. (1. pop.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte katerega-koli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Avenue, Chicago, Ill.

DŽAVAJIR, KAČJA KRALJICA V ARMENIJI

Pisateljica Marjeta Šaginjan pripoveduje o svojem obisku v armenski deželi ob reki Araksu, ki tvori sovjetsko - perzijsko mejo. Pravi bič te pokrajine so "gurze", pepelno sivi, veliki gadi. Pozimi spijo po starih krtinah in v gnezdih poljskih miši. Poleti pa umira od njih pikov neštevilno ljudi in živine: ovce in bivoli postanejo žrtve njih strupa prav tako kakor ljudje. Zoper gjurzin strup ni rešitve: žrtev izdihne tekom dveh, treh minut. In gadi so nad vse številni: gjurza lahko zleze v vrč z vodo, v kot hiše ali hleva, v travo na vrtu.

Pred šestimi leti se je Bog usmilil te pokrajine. Iz Perzije je rešila borno življenje mala revna rodbina. Kakor drugi armenski begunci, je dobila zemljo in si je zgradila hišico. Nekoč je stopil vanjo okrožni zdravnik, da vpraša, kako se godi kmetom. Zavzel se je, ko je ugledal otroka v zibelki: mati mu je za zabavo dala v roke težko veliko gjurzo! Rdeče ročice so mečkale kačo kakor ropotačo ali punčko. — Zdravnik se je ozrl in zapazil nebroj kač v loncih ter kozicah. Džavajir, kakor se imenuje žena, je edina zaklinjalka proti strupu te kače. Od povsod ji prinašajo v nosilnicah onemogle žrtve kač. Džavajir umije rano, jo drgne s prstom in oslini ter pokrije z obkladki in lopuhom. Vsakih pet minut počrni zeleni list, ovene in se zvije od strašne vročine otekline kačjega pika. Lopuh se takoj zamenja s svežim. Trikrat dnevno ponovi Džavajir to proceduro, četrtega dne bolnik ozdravi: vročina mine, rana se zaceli, strup izgubi svojo moč. Še nikoli ni umrl človek, ki se je zatekel po pomoč h kačji kraljici. Njen sloves je mrzlega zimskega dne tudi mene privabil v bogato vas Davalo ob Araksu.

Avtomobil se je ustavil pred njeno "kačjo hišo'. Stopili smo noter, v kmečko izbo. Na balkonu je stal kakor povsod sod z vodo in ležal kup posušenega kravjega blata, edinega kuriva, ki ga tu imajo. Odprla so se zadnja vrata; vstopila je v toplo volneno ruto zavita kačja kraljica. Stegnila je po kmečko v pozdrav svojo plosko, nepremično roko in sedla k mizi. Fotografirala sem jo, a nobena slika ne more predočiti njenega grozovito spačenega obraza. Še dobro, da imajo Armenke navadno žavezana usta. Džavajirina spodnja ustnica visi čez brado navzdol, otečena je kot da bi jo opikale čebele. Vsa je višnjevordeča in natrpana z drobnimi luknjicami, sledovi kačjih pikov. Ko je pričela Džavajir govoriti, je plahutala ta ustnica kakor copata na nogi. Džavajir kratko pripoveduje, da je pričela zdraviti ljudi že v 12. letu; rešila je staršem najboljšega vola. Na vprašanje, odkod ima čudno moč oblasti nad kačami, pa ne da pojasnila. Vrata so se odprla. Prišla je po gospodinjo uboga sirota, ki dela pri sviloreji. Kača jo je pičila v peto. Džavajir ni zahtevala nič za zdravljenje, ker je bila ženska prerevna. Potem je prišel star Tatar, musliman, in dejal, kako ga je prestrašila gjurza pri nakladanju kuriva: ležala je v blatu in se ni premaknila. Poklical je Džavajir. Ta je zažvižgala. Starka je vzela kačo v naročje in jo odnesla domov. Alah je velik! Slava Alahu! Potem je pokazala Džavajir zahvalna pisma, debel sveženj skupaj sešitih umazanih lističev: nerodno rusko, oglato armensko in zvito drobno arabsko pisavo. Zdravniki Tropskega instituta ne dvomijo, da zdravi Džavajir z lastno slino tako uspešno, ker je imuna, neobčutljiva za kačji pik. Pustila se je pičiti spričo zdravnika, pa ji ni bilo nič. A nihče ne pozna skrivnosti stare Džavajir, ker si ne da kemično preiskati ne sline ne krvi. Kakor vse kmetice je nezaupna, se boji, da ne bi izgubila sedanjega zaslužka. In vendar bi bilo potrebno poskrbeti, da ne odnese svojega načina zdravljenja s seboj v grob. — Domačini že zdaj prosijo Boga, naj ji da dolgo življenje; zdravniki imajo dosti manj uspehov v boju zoper gjurze, kakor že priletna kačja kraljica!

——o——

RANJEN BIK UDRL MED GLEDALCE

Pri bikoborbah v Saragossi dne 3. m. m. je ranjen bik pridrl na tribune. Do smrti je pohodil štiri osebe, osem oseb je z rogovi zmetal v areno, kjer so obležale mrtve s strtimi udi. Nastal je nepopisen strah in zmeda; bik je težko poškodoval še nadaljnjih štirideset ljudi.

Illington Studio

JOHN F. GLOMB, Prop.

— FOTOGRAFSKI ZAVOD —

2006 West 22nd Street (Near Robey St.)
Phone: Canal 1807.
Izdeluje vsakovrstne umetniške slike, ročno slikanje in povečanje.

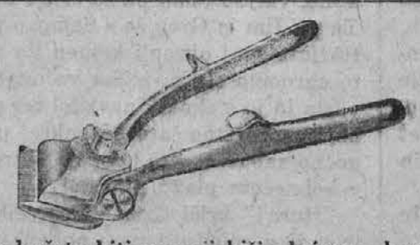

Ako hočete biti v svoji hiši brivec, kupite si "Barbers Clippers", enakega kakor ga rabijo v BRIVNICI. Podpišite in pošlite $2.63 in poslali vam bodemo "Barbers Clipper", poštnina plačana.

Ime .....
Naslov .....
Mesto .....

Naš naslov

Eichholzer & Co., Inc.

FOREST, CITY, PA.

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas

EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGI.

1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe ,šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

DR. KWARTA

– slovenski dentist –

JOLIET, ILL.

Vse vrste zobnega dela izvršujem po najnižjih cenah. — Izdrem zob brez bolečin za $1.00. Vse delo jamčeno. Preiskava brezplačna. Ure od 9. dop. do 8:30 zvečer.

205 No. Chicago Street, (nasproti Realto Theatre)
Tel. 6394
Prebivam v Jolietu 35 let.

RADIO PREDAVANJE O IZSELJEVANJU

Predaval Rev. K. Zakrajšek, bivši slov. misijonar v Ameriki.

Dne 13. novembra 1929. je predsednik družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev imel predavanje ,katerega je radio prenesel do naših izseljencev.

Izvajal je:

Cenjeni nevidni poslučavci!

Pretečena nedelja je bila nedelja slovenskega izseljeništva ali takozvana Rafaelova nedelja. To moje predavanje je bilo obljubljeno, da bo zadnjo nedeljo, kar bi bilo gotovo veliko bolj umestno, kakor danes.

To Rafaelovo nedeljo je sklenila praznovati vsako leto družba sv. Rafaela, ki je bila ustanovljena med nami za zaščito naših slovenskih trpinov, ki so zapustili in še zapuščajo rodno grudo in hite v neznano tujino s trebuhom za kruhom. S to nedeljo želi družba sv. Rafaela doseči, da vzbudi med narodom večje zanimanje za naše izseljeniško vprašanje. Imela bi biti takoj po 24. oktobru, ko je praznik sv .Rafaela, patrona izseljencev. Ker pa takrat ni mogoče, zato bo v prihodnje vsako leto druga nedelja v novembru.

Da tu doma ni zanimanja in ne srca za slovenske izseljence, to smo grenko čutili v tujini vsi, ki smo bili sami izseljenci in to čutijo izseljenci še danes. Toda pred leti, pred svetovno vojsko smo to nezanimanje še razumeli in kaj boljšega niti pričakovali nismo. Kot "minderwertige nation" pač nismo mogli pričakovati, da bi se bilo kaj storilo za nas, ki smo bili v tujini. Toda sedaj bi tega ne smelo biti več. In zato izseljenci danes tega ne opravičujejo več, temveč se čujejo vedno glasneje pritožbe in očitki o "dolarski" ljubezni domovine do izseljencev. Kadar potrebujejo doma naših dolarjev, samo takrat nas poznajo, tako čitamo v ameriških listih. In ti očitki niso tako brez podlage.

To naše nezanimanje za izseljence pa silno škoduje kakor izseljencem tako domovini.

Predvsem pospešuje potujčevanje naših izseljencev. Ko vidijo izseljenci, da se domovina zanje ne zmeni, da za nje prav nič ne skrbi, da ji je popolnoma vse eno, kako in kaj se jim godi gospodarsko, t. j. gmotno, kako narodno in kako versko, gine tudi pri njih ljubezen do domovine in do naroda. Ko se pa začne enkrat ta ljubezen pri izseljencu ohlajati, se pa začne srce toliko hitreje obračati k tujini. Izseljenec tujino vzljubi in opusti mirnil. Začne misliti, kako bi si sel, da bi se še kedaj domov v tujini ustanovil udobno življenje in nov dom. Pri tem seveda začne pozabljati na svojce tu doma, začne se učiti jezike tuje države, fantje si poiščejo tam svoje neveste in tako se en izseljenec za drugim začne potapljati v tuje morje in potujčevanje hitro napreduje.

Naravno je sicer, da se izseljenci vseh narodov počasi potope v tujem morju. Tega se niti zabraniti ne da. Vzemimo na pr. Združene države ameriške, kjer se zadnja leta poamerikanjanje naših izseljencev vrši silno hitro. Amerika sama želi tega hitrega poamerikanjanja, zato imenuje sebe "topilni lonec", kjer naj se "izseljenci" vseh narodnosti nekako stope in izlijejo v en nov, amerikanski narod, katerega pravzaprav danes še ni. Enako delajo druge države. Vendar se pa da med izseljenci narodna zavest in ljubezen do domovine ohraniti tudi v tujini dolga leta, da celo skozi več generacij. Irski narod je n.pr. že doma izgubil svoj jezik. V Ameriki se je že popolnoma poamerikanil. Vendar pa so v Ameriki Irci danes, dasi navdušeni Amerikanci, še vedno tudi navdušeni Irci in skrbe za svojo Irsko in jo ljubijo, če tudi je že dolgo tega, morda tri ali štiri rodove, odkar so njih pradedji prišli v Ameriko. Enako najdemo tudi med Nemci. Dasi navdušeni Amerikanci dasi nemščine niti ne razumejo več, so še vedno navdušeni Nemci in se s ponosom bijejo na prsi češ "I am American of german descent" — Amerikanec sem nemškega pokoljenja.

Vzemimo Dalmatince v južni Ameriki. Popolni Amerikanci so. Otroci govore morda samo špansko. Vendar pa kako je med njimi še živa narodna zavest. Koliko so ravno ti Dalmatinci žrtvovali za časa vojne za naše osvobojenje in ujedinjenje. Ginljivo je čitati poročilo o domoljubju in rodoljubju teh izseljencev, kako ga popisuje duhovnik Drago Posiljevac iz Splita v svoji knjigi "Po južnoj Americi". Sam jih je obiskal in poroča samo, kar je sam videl in skusil. In v tej knjigi pisatelj ravno povdarja to veliko delo, katero lahko domovina vrši med svojimi izseljenci v tujini in objednem britko toži nad našo brezbrižnostjo za izseljence.

Ko izseljenec izgubi ljubezen in zanimanje do rodne domovine in naroda, pride pa do druge posledice, ki izvira iz tega, ki pa britko zadene domače družine teh izseljencev tu doma.

Vsi, ki imate svoje drage v tujini, zlasti v Ameriki, gotovo opažate zadnja leta, kako Vas Vaši dragi v Ameriki vedno bolj pozabljajo. Vedno redkeja so pisma, katera dobivate od njih. — So matere, žene, bratje, sestre, ki dobe iz Amerike od očeta, moža, brata, sestre komaj še kako kartico na leto, ali pa še te ne več. Koliko jih pa sploh ne piše več in na vsa pisma Vam niti ne odgovarjajo. Posebno pa dolarjev ni več biti. toliko ali sploh nič več. Da, kjer ni ljubezni, ni smisla za žrtve. Žrtve so samo sad ljubezni. Izseljencem se ohlaja srce do domovine, ogreva se do tuje nove domovine, pri tem pa gine ljubezen tudi do sorodnikov in s tem pa smisel za žrtve za domače — izseljenci nočejo več pošiljati domov ne darov za narodne namene in ne podpore svojim sorodnikom.

Spominjam se še prav dobro prvih let po vojski. S kakšnim veseljem in požrtvovalnostjo smo delali v Ameriki za pomoč domovini, ko smo vedeli, da je doma beda ,katero je povzročila vojska. Med vojsko so prihajali k nam narodni poslanci, ki so med nami obnovili čut ljubezni in brige za narod doma. In celi dve ladiji smo napolnili s samimi "kištami" ali "boxami", kakor smo mi rekli v Ameriki, v katerih smo poslali domovini darov in podpore. Kako z veseljem smo zbirali darove, kjer se je kaj dalo dobiti!

(Dalje prih.)

T. C. Bridges:

Na pomoč

ROMAN.

Bil je že svetel dan, ko se je Jim prebudil, Greg je stal poleg njega.

"Velike novice, fantič moj!" vzklikne. "Našli smo veliko cesto!"

"Veliko cesto? Zakaj je pa sinoči nismo mogli najti?"

61. Močvirski psi.

Pokazalo se je, da je imel Sam prav, kar je rekel o moskitih. Niti eden ni ostal živ. In kar je bilo še več vredno: ker je trava pogorela, je lahko neovirano pihala sapa; dasi je bila vročina huda in njihovi tovori težki, je vendar družba korakala v dobrem razpoloženju.

Stopili so na pot zgodaj, ker so upali, da bodo vso razdaljo prehodili v enem dnevu, vendar pa je bilo že tema, preden so dospeli do robu močvirja.

"Fuj!" vzklikne Andy, ko odlaga svoj tovor in ga polaga na kup k drugim. "Prvič v svojem življenju tako daleč hodim in upam, da tudi zadnjič."

"Kakor jaz," zastoka Greg.

"Vi sedeti! Jaz kuhati večerjo," se ponudi Zambo; pa četudi so bili še tako utrujeni, mu fantje tega niso pustili. Lepo je bilo spet enkrat gledati dober ogenj in jesti kuhane ribe in pečene tukane (Tukan je ptič poprojed). Tudi so bili veseli, da so spet enkrat mogli obesiti mreže in se vanje vleči in vsi so se počutili veliko bolje, ko so se drugo jutro začeli vzpenjati v hrib.

Široka cesta se je spremenila v pot, ki je bila sicer jako porasla, pa vendar zgrajena tako sijajno da si mogel potovati primeroma lahko. Na večer tega dne so prišli na vrh prvega grebena, pa kaj, ko so zagledal pred seboj zopet drugo vrsto strmih gora!

Profesor se je ustavil in gledal strme hribe.

"Radoveden sem, kje leži mesto," reče zamišljeno. "Mislim, da ne moremo biti več daleč."

"Gospod, saj se cesta dobro razloči!" reče Jim. "Če se nje držimo, mesta ne moremo zgrešiti."

Res je, Jim, toda skrbijo me Bakairi. Sicer pa se res ni potreba vznemirjati. Samo jako oprezni moramo biti. Zdaj pa si poiščimo prostor za tabor!"

Vso noč so imeli stražo, pa nič jim ni motilo počitka in tako so zjutraj odrinili dalje ter se spustili po veliki cesti v dolino. Na drugi strani doline pa se je cesta zopet povzpela navzgor ter se v velikih ovinkih dvigala po strmem pobočju.

Greg pogleda visoko pobočje po strani in pravi: "Upam, Jim, da bo to zadnji pohod."

Jim pa mu ni odgovoril in Greg je videl, da je obstal in nekaj napeto poslušal.

"Kaj pa je?" ga vpraša.

"Ali ne slišiš? ga zavrne Jim ostro.

"Ali misliš to čudno tulenje v daljavi?" reče Greg. "Slišim, toda saj slišimo toliko nenavadnih reči v teh divjinah."

"Tega pa doslej še nismo slišali," reče Jim. "Biti mora trop volkov."

"Nemogoče. V teh krajih ni volkov."

Zdaj pa so se ustavili še drugi in poslušali in Zambo, ki je bil videti jako nemiren, je profesorju nekaj povedal.

"Psi so!" pravi profesor, sam jako presenečen. "Divji psi! Nikoli še nisem slišal, da bi v Braziliji živeli." Obrne se k tovarišem. "Zambo pravi, da nas zasleduje trop divjih psov. On zatrdno misli, da so divji potomci tistih psov, ki so jih pripeljali v davnih dneh seboj Španci in da so opasni. Moramo si poiskati kak prostor, kjer se jih bomo lahko ubranili.

Sam pokaže na strmo skalnato pobočje na desnici in reče:

"Gospod, po temle pobočju jim ne bo lahko splezati."

"Nam pa tudi ne," reče Greg skoraj očitajoče.

"Jaz mislim, da bo bolje, ako stvar poskusimo in se precej urno zasučemo," pravi hitro Andy, "kajti trop se že vidi."

S temi besedami pokaže s prstom na nekaj in res zagledajo, kako se po dolini bliža tolpa kakih štirideset čudnih živali.

"Nekaj izrednega!" vzklikne profesor. "Podobni so prazgodovinskim močvirnim psom. Prepričan sem, da so res divji psi. Le poglejte njihove dolge nosove, priostena ušesa in kako se jim kožuhi tesno prilegajo!"

Andy pa ga prekine.

"Jaz bi dejal, gospod profesor, da nam boste lahko potem predavali, ko bomo na vrhu. Če bomo tukaj čakali, pa kmalu ne bo nihče ostal živ, da bi vas poslušal."

Kar je povedal, je bilo tako očitno res, da so se vsi obrnili ter pričeli plezati po pobočju. Ker pa so imeli tako težke tovore, je bilo plezanje grozna naloga; vendar pa jim je strah vlival moči in tako so prišli na vrh ter se ozrli baš še o pravem času, da so zagledali, kako je trop pridirjal do vznožja ter začel divje plezati nevkreber. Profesor hitro nabaše svojo dvocevko in ustreli; dve izmed grdih zveri se strkljata navzdol, ostale pa v skokih hitijo naprej.

"Čemu bi tratili patrone?" pravi Andy. "Ali ne bi mogli valiti vanje skal?"

Pri teh besedah zavihti velik kamen in ga vrže na trop.

"Izvrstna misel!" vzklikne Greg. "Jim, pomagaj mi, da sproživa tole okroglo skalo!"

V naslednji minuti je kamenje kar deževalo na pasje preganjavce ter jih vsaj dvanajst ubilo, vkljub temu pa so ostali tiščali naprej. Tu pa Jim in Greg še s Samovo pomočjo pritrkljata svoj okrogli kamen do roba. Bila je to ogromna skala, težka več stotin funtov in vdrla jo je v skokih navzdol ter potegnila seboj raznovrstno šaro. Naenkrat pa nekaj mogočno zabuči in vse pobočje odtrga ter zgrmi v bobnečem plazu navzdol.

"Hura!" kriči Greg. "Posrečilo se je. Ves trop je z enim udarcem pokončan!"

"Mi pa tudi, se mi zdi," pravi Andy nakratko.

"Kaj hočete s tem reči?" vpraša Greg.

"To jutro pa niste tako brihten kakor po navadi, sinko," odvrne Andy. "Kako naj pa zdaj pridemo spet dol na cesto, a?"

Greg je bil ves zmeden.

"Prav imate, Andy; tod seveda zdaj ne moremo dol, vendar pa upam, da bomo mogli najti kakšen drug prehod."

Odidejo naprej pa strmina ne le da se ni znižala, ampak prešla je celo v prave čeri.

(Dalje prih.)

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

SLUŽBE IŠČE

Hrvatica, in sicer za hišna dela v družini brez otrok, ali na "boarding house". Ponudbe na upravo lista pod "Služba 2990".

NAZNANILO.

Rojakom v Chicagi in okolici naznanjam, da sem se preselil na novi naslov: **2522 South Homan avenue.** — Svojo karpentarsko obrt izvršujem še v naprej in sem rojakom v tem oziru vedno na razpolago. — Slovenskemu občinstvu se zahvaljujem za naklonjenost v preteklosti ter se za isto še v naprej priporočam.

Obenem želim Slovencem rojakom vesele božične praznike in srečno novo leto 1930.

MATT GORJANC,

2522 So. Homan Avenue, Chicago, Ill.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za premog — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: ROOSEVELT 8221

Louis Stritar

01% W. 21st Place. Chicago, Ill.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Hladilno mazilo.

Pesja sreča. Vsi "dokazi" so v prid ateistom in svobodomiselcem, vse pa je zakleto proti meni, ali tistim, ki ateizem in svobodomiselstvo odklanjajo.

G. Molek mi je ponudil močan tobak iz Sing Singa in mi dal pošnofati, kakor pač on misli. In v isti sapi in isti koloni da še nekaj pod nos, dasi moje malenkosti naravnost ne imenuje. Stoji zapisano:

"Največji kruki v Ameriki se vozijo v najlepših avtomobilih. Največji kruki tudi dajejo z obema rokama onim, ki skoro na vsakem vogalu preklinjajo krukarstvo."

Saj niste klade, da bi ne vedeli, komu amerikanski kruki dajejo največ, in koga je hotel g. Molek s tem "dokazom" pocukati in udariti.

V nekem pa se tokrat celo z g. Molekom strinjam, in podam mu resničen dokaz, črno na belem, ki so glasi:

A clergyman and a labor leader on October 31 attacked certain churches in the South as being "controlled by mill owners" and inimical to textile trades unions. The Rev. B. Spofford, Episcopal minister and member of the Church League for Industrial Democracy, told a conference on the Southern textiles industry that the churches in the textile regions of North Carolina are "undoubtedly owned and controlled by the mill owners" and that the clergy are the "moral police for the industrial overlords". Thomas F. McMahon, president of the United Textile Workers of America, attributed his organization's slow progress in the South in the last twenty-four years to prejudice and bigotry fostered by the churches.

Da se pa zadeva prav ume, pripomnim, da je gorajšnji izrezek iz nekega katoliškega časopisa, in je izrezku še dodana sledeča pripomba:

This news is not surprising. One of the chief reasons why the textile business moved South was to take advantage of the hill-billy, who had been reduced to a condition little above the ape by sectarianism run to seed.

Pripoznam toraj, da je neko krukarstvo v Ameriki, ki — recimo — podpira cerkve, in g. Molek bo pri tem zagotavljal, da so tudi katoliški kruki med takimi kruki, ki podpirajo in največ dajo za katoliške preklinjače krukarstva.

Mogoče, ker na svetu je vse mogoče. Nadangelj Gabriel, namreč soha Gabriela nadangelja, je pri zadnjem potresu v Rumuniji ubil celo neko žensko, in na Laškem ni nič izrednega, ako bandit sv. Antonu ali še komu višjemu obljubi z vso resnostjo del plena, če mu pri ropanju nudi pomoč. Vse je mogoče.

Ateistom in svobodomiselcem je taka roba zelo hladilno mazilo za njih grla, ker vsa taka in enaka roba jim je v "dokaz", da le ateizem in svobodomiselstvo ne rodi takega krukarstva, je toraj vrlo dobra roba, vse drugo pa je vse skupaj krukarstvo, ker rodi krukarstvo, kakor mačka lovi miši, ali rodi mačke, ki zopet lovijo miši, saj vse miši lovi, kar mačka rodi.

Čudna roba. Sicer ne morem trditi, da bi ateizem ne priznaval neke etike. Krasti, goljufati, krukariti ,odirati to tudi ateizem hudo odklanja in pravi, da tega ne sme biti, in se ne spodobi za omikanega človeka, kakršen je skoroda vsak ateist že na sebi. Res je tako. Ampak. . . grdo je, ni za omikanega človeka. . . in ništa više, ako se kak ateist morda ne drži tega, in krade, goljufa, krukari tako, da ga nihče ne ujame, da ne pride roba na dan. Mirno se lahko vozi v limuzinah in se smeje drugim, ki niso tako — smart, da se morda dajo zasačiti, ker ko je limuzin konec in konec vožnje po svetu, je pač konec in fletno je bilo in luškeno v limuzinah. Pa baje ni takih krukastih limuzinarjev, ker so — ateisti.

Čudna roba. Pa so kruki, ki "dajejo z obema rokama", in ti kruki so lahko celo katoliški, in ti imajo zapoved, božjo zapoved: "Ne kradi!", ne odiraj!" in ta zapoved ne visi v zraku, ampak ima nekaj zadi za tem, ko bo limuzin in vožnje v limuzinah konec, namreč: "Tatje, goljufi. . odiralci. . ne bodo videli kraljestva božjega", in kljub temu so kruki tu, kjer so zapovedi s tako podlago, krukov pri ateistih, kjer etika nima noben podlage, pa baje ni. Čudna roba. In ateisti se veselijo, da imajo "dokaze", da je vse za žabe, kar je znano pod imenom "božje zapovedi", in kar je za koncem konca, ker to rodi — krukarstvo, vrlo dobro pa je, kar nima ničesar za koncem konca, pa ne rodi nobenega — krukarstva. V Rusiji bodo polagoma — svetniki, ateistični seve, v Ameriki pa vedno več krukov, ampak ateizem je vrlo dobra roba, mi pa, ateisti in svobodomiselci, pa ostanemo raji med kruki v — Ameriki. In to zadostuje, ako kdo razume misliti, da so ateistični dokazi — gola krukarija.

VELIKA KRAZPRODAJA GLASBENIH MUZIKALIJ

Pozor organisti in pevski zbori!

Vse tu navedene muzikalije

ZA POLOVIČNO CENO

do 14. decembra samo do 14. decembra

ali dokler zaloga ne poide.

Da napravimo prostor novi zalogi slovenske glasbe smo se odločili dati spodaj navedene skladbe pod kupno ceno. Nekateri komadi so v zalogi le v par izvodih, zato naročite hitro. Izredna prilika za pevske zbore, da si nabavijo dovolj gradiva za več let naprej.

BERNIK FRANC:
- Pozdravljen, pesem za mešani zbor in tenor solo, primerna za slavlje župnika, partitura ... 10c
- Kraljici Majnika, trije mešani zbori: Majnikova, Češčena Marija, Ave Maria, partitura ... 10c
- Slavospev sv. Večera: "Quem vidistis, pastores?" za 4 glasni mešani in moški zbor, partitura ... 15c

FOERSTER ANTON:
- Ave Maria, za moške in ženske glasove, sedmero glasno, latinske besede, partitura ... 25c
- Cantica Sacra, vsebuje 21 mašnih pesmi, božične, postne, velikonočne itd., obhajilne, Marijine in razne dr., skupaj 60 skladb, partitura broš. ... 1.00
- Ecce Cacerdos Magnus, trije različni napevi, za 4 glasove, latinske besede, partitura ... 25c
- 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove, se rabijo lahko kot solo-spevi z orgljami, partitura ... 50c; pos. gl. ... 20c
- 7 pogrebnih pesmi za mešani zbor, partitura ... 75c
- 10 Evharističnih pesmi, za mešani zbor, partitura ... 75c; posamezni glasovi ... 15c
- 12 Marijinih pesmi, posamezni glasovi ... 15c
- 12 Pange Lingua, Tantumergo, Genitori, štiriglasno, partitura ... 50c
- 12 Slovenskih pesmi, Adventna, božična, postna, velikonočna itd., dvoglasno z orgljami ali za mešani zbor, partitura ... 25c

GERBIČ FRANC:
- Slovenska sv. maša v čast sv. Frančiška Seraf. za mešani zbor, partitura ... 50c; posamezni glasovi ... 20c
- 12 Pange lingua, tantumergo in genitori, pos. glasovi ... 15c

GRUM ANTON:
- 10 Obhajilnih in 2 Presv. Srcu Jezusovemu za mešani zbor, partitura ... 50c

HLADNIK IGNACIJ:
- Petero prošnjih Marijinih pesmi za mešan zbor, solo in orglje, partitura ... 50c
- Zdrava Marija, Marijine pesmi za mešan zbor, solospeve in orglje, partitura ... 75c
- Triindvajset cerkvenih napevov za moški zbor, 4 mašne, 10 Marijinih, 7 obhajilnih in 2 Tantum ergo, partitura ... 75c

HRIBAR, P. ANGELIK:
- Postni in velikonočni napevi za mešan zbor, partitura ... 1.00; pos. glasovi ... 25c

KIMOVEC FRANČIŠEK:
- Ave Maria in Češčena Marija, za tri ženske ali moške glasove z orgljami in Nagrobnica za 3 ženske glasove, part 25c
- Češčena bodi Kraljica, koral z orgljami, partitura ... 10c; posamezni glasovi ... 3c
- Missa de Angelis, latinska koralna maša z orgljami partitura ... 25c; posamezni glasovi ... 10c
- Rihar Renatus, 21 pesmi našemu Gospodu, 3 razne, 4 postne, 2 božični, 2 velikonočni 1 za Vnebohod, 8 za sv. Rešnje Telo, 1 na čast presv. Trojici, za mešani zbor, partitura ... 1.00; pos. glasovi ... 25c
- 14 mašnih pesmi, za mešani zbor, posamezni glasovi ... 15c

NEDVED ANTON:
- Bone Deus, latinski solospev z orgljami, partitura ... 20c

POGAČNIK:
- Missa in Honorem s. Josephi, za mešan zbor, posam. glasovi ... 15c

PREMRL STANKO:
- Godovnice nebeški Materi, 14 pesmi za Marijine praznike, mešani zbor, posamezni glasovi ... 20c
- Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi v čast svetnikom za mešan zbor, partitura ... 75c; posamezni glasovi ... 15c
- Slava sv. Križu, pet pesmi za postni ali misijonski čas za mešan zbor, part. ... 50c

SATTNER P. HUGOLIN:
- Planike, 10 Marijinih pesmi za mešani zbor, partitura ... 75c
- Planike 2. zv. 14 Marijinih pesmi za šoli, mešan zbor in orglje, partitura ... 90c
- Postni napevi za mešan zbor in orglje, 8 skladb, partitura ... 50c
- Slovenska sv. Maša, J. Miklošič, za mešan zbor priredil P. H. Sattner, part. ... 50c; posamezni glasovi ... 15c

SPINDLER F. S.:
- Spremljevanje k Ljudski pesmarici. Vsebuje popularne mašne, obhajilne, blagoslovne pesmi, pesmi za cerkveno leto, Marijine praznike, šmarnice in druge pobožnosti, pesmi k svetnikom in angelom itd. skupaj 81 skladb, trdo vezano v knjigo ... 1.00

VODOPIVEC VINKO:
- Kraljici svetogorski, 12 Marijinih pesmi, za mešani zbor, part. ... 65c
- Pesem za posvečevanje nove cerkve ali altarja, partitura ... 20c

Cori navedene cene so stalne cene. Ako naročite te muzikalije pred 14. decembrom za skupno svoto $1.00 ali več, pošljite le polovico, na pr.: ako znese naročilo po gori navedenih cenah $10.00, tedaj pošljite le $5.00. Pri naročilu za manj kot $1.00 je poslati celo svoto. — Denar je poslati z naročilom naprej. — Na naročila brez denarja se ne bomo ozirali.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

ZA BOŽIČ

Gotovo se bodete tudi letos spomnili svojcev v starem kraju s primernim denarnim darom za božične praznike.

Denar, poslan po naši banki, bo zanesljivo in hitro dostavljen v starem kraju in to brez vsakega odbitka.

CENE:

Dinarjev	500	$ 9.30
"	1,000	18.40
"	2,000	36.60
"	3,000	54.75
"	5,000	90.50
"	10,000	180.00
Lir	100	$ 5.75
"	200	11.30
"	300	16.80
"	500	27.40
"	1,000	54.25
"	2,000	108.00

Dolarji: Pri pošiljkah do $30.00 je pristojbina 65c, a pri pošiljkah nad $30.00 je pristojbina 2c od dolarja. Pri pošiljkah nad $500.00 je pristojbina 1½c od dolarja.

Pri večjih pošiljkah poseben popust. Za pošiljke po brzojavnem pismu pristojbina 75c.

MIDTOWN BANK of NEW YORK
(prej Zakrajšek & Češark)
630—9th AVE., NEW YORK, N. Y.

Statistika: Ugotovljeno je, da ženske uporabljajo ogledalo 600% več kot moški.

Simon's Store

1902-1904 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

VELIKA
RAZPRODAJA

površnih sukenj za dekleta za

polovično ceno!

Velikost od 6 do 18 leta.

CHINCHILAS PRODAJAMO

od $3.75 do $5.75

FANCY COLORS FUR

Trimane ovratnike in rokavne obšitke po

$4.95, $6.75 in $8.75

NAROČNIKI POZOR! KOLEDARJI

ZA LETO 1930

so na razpolago odjemalcem in vsem, ki jih želijo poslati svojcem v stari kraj ali kamorkoli drugam.

Odjemalci jih dobijo zastonj. Naročnina za druge stane s pošto vred, za enega 25c, za 5 skupaj pa en dolar. Priglasite se takoj za pošiljatev v stari kraj, da jih še ob času dobijo.

Pridite ali pišite na

A. GRDINA & SONS,
6919 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio.